

1	Bepaal wanneer besluiten genomen worden
a.	Kies één moment <i>Voorkom 2x politieke strijd en dubbel bezuinigen</i>
b.	Zo laat mogelijk <i>Op basis van meest actuele informatie</i>
c.	Maak duidelijk wanneer dit is <i>Maak duidelijk aan alle partijen wanneer besluiten wel of niet genomen worden</i>

2	Geef kaders middels programma's
a.	Gemiddeld: 6-9 programma's
b.	Praktijk: 3-20 programma's
c.	Sturen op programma's
*	Apart programma voor politiek beladen onderwerp <i>Hierdoor kan het college niet schuiven tussen programma's</i>
*	Begrotingsmoties met een aparte status <i>Geef moties bij de begroting de kracht van een amendement</i>

3	Beschouw mee- en tegenvallers als losstaande gevallen
a.	Meevallers <i>Begroot bedrag wordt niet uitgegeven aan voorzieningen voor inwoners.</i>
b.	Tegenvallers <i>Te veel geld uitgegeven op een post, kan ten koste gaan van andere posten</i>
c.	Het college kan mee- of tegenvallers bewaren om deze tegen elkaar weg te strepen

4	Stuur op vier of vijf grote programma's
a.	Gemeentefonds
b.	Loon- en Prijsstijgingen
c.	Sociaal Domein
d.	Grondexploitatie
e.	Soms: apart programma op lokaal thema <i>Bijvoorbeeld een lokaal programma voor de wijk Roombeek na de vuurwerkcramp in Enschede</i>

5	Bepaal wat acceptabel/nodig is als algemene reserve
a.	Als tijdens de begrotingsbespreking de algemene reserve met een vast bedrag stijgt en gedurende het jaar wordt dit niet uitgegeven, dan kan er ook (extra) geld vrijgemaakt worden voor doelmatige bestedingen
b.	Spreek af wat de minimale norm moet zijn en gebruik het overige geld voor bijvoorbeeld de aanleg van een school of sportvelden

houd grip op het Begrotingsproces

Twee Gouden regels

1. Wat je niet snapt, dat deugt niet
2. Volg je gevoel

Vergelijk jezelf altijd met dezelfde gemeenten

Grondexploitatie

1. Afhankelijk van vraag inwoners en ligging gemeenten
2. Kijk naar resultaten van buurgemeenten

Leestip

Hoe gemeente Steenbergen het tekort op de jeugdzorg drastisch terugdrong

Nederlandse Vereniging
voor Raadsleden

De raad bepaalt de bestemming van de reserves	6
De raad bepaalt waar reserves voor bestemd zijn	a.
De raad kan bestemmingen aanpassen, ook als deze in eerdere raadsperiodes zijn vastgesteld	b.

Voorkom te veel voorzieningen door verkokering	7
Als een voorziening jaarlijks toeneemt met een vast bedrag zonder dat dit wordt uitgegeven, dan is blijkbaar de voorziening niet nodig	a.
Voeg meerdere voorzieningen voor vergelijkbare zaken samen, bijvoorbeeld aparte busjes voor dezelfde doeleinden	b.
Vervang pas als het nodig is, niet als iets is afgeschreven	c.
Voorzieningen zijn wel nodig	d.

Stuur twee jaar vooruit op gemeenschappelijke regelingen	8
Ga nu in gesprek met (partijenoten van) buurgemeenten over de begroting van GR'en voorbij het volgende kalenderjaar	a.
Geef vertegenwoordigers van je gemeente een stevig mandaat mee in het voorjaar als de besprekingen het volgende jaar zijn	b.
Een GR hoeft geen eigen reserve te hebben. Accepteer dan wel dat de GR af en toe de hand komt ophouden	c.

Geld toveren kan niet, geld weg- of terugtoveren kan wel	9
Het college kan niet toveren. Wel kan hij geld wat al ergens in een potje ligt, terugtoveren.	a.
Vraag dus altijd na waar dit geld (opeens) vandaan komt	b.

Schuld, solvabiliteit of het EMU-saldo doen er niet toe	10
In gunstige tijden kan het lenen om extra te lenen	a.
Doelmatige besteding	*
Concreet en reëel afschrijvingsplan	*
Een gemeente wordt niet onder toezicht door de provincie geplaatst omdat ze te veel schuld heeft	b.
Ga niet lenen om tekorten in de jeugdzorg aan te vullen	c.